

MA GA ZÍN

PF 2021

**Nemocnice
Šumperk**

č. 11 / prosinec 2020

www.nemocnicesumperk.cz

PROENZI INTENSIVE 120 + 60 TABLET NAVÍC

Špičková komplexní kloubní výživa.
+BioPerine pro lepší vstřebatelnost.

SLEVA 100 Kč
599 Kč
-699 Kč-

Doplňěk stravy 3,32 Kč/tableta

VOLTAREN EMULGEL 150 g

Voltaren Emulgel působí přímo v místě bolesti trojím účinkem:

- Uleví od bolesti
- Tlumí zánět
- Zmenšuje otok

Při koupi dvou balení
dárková vánoční taška navíc.

SLEVA 120 Kč
459 Kč
-579 Kč-

Pozorně si přečtěte příbalovou informaci.
Voltaren Emulgel 10 mg/g gel je lék k vnějšímu použití. Obsahuje diclofenacum diethylaminum.

VÝHODY KLIENTSKÉ KARTY

- OKAMŽITÁ SLEVA PŘI NÁKUPU VOLNĚ PRODEJNÉHO SORTIMENTU
- SEZÓNÍ SLEVOVÉ AKCE
- ŠIROKÝ VÝBĚR VOLNĚ PRODEJNÝCH LÉČIV, POTRAVNÍCH DOPLŇKŮ, ZDRAVOTNICKÝCH PROSTŘEDKŮ A DERMOKOSMETIKY

MÖLLER'S OMEGA 3 CITRON + JABLKO 2 x 250 ml

Rybí olej z norské přírody s tradicí od roku 1854.
Bohatý zdroj Omega-3 mastných kyselin EPA
a DHA. Vysoký obsah vitamínu D.
Skvělé ovocné příchutě.

SLEVA 100 Kč
499 Kč
-599 Kč-

SLEVA 100 Kč
499 Kč
-599 Kč-

V AKCI TAKÉ:
• MÖLLER'S OMEGA 3
2x CITRON 2x250 ML

Doplňky stravy. Möller's Omega 3 Citron + Jablko a Möller's Omega 3 2x Citron 0,99/ml

OMRON NAMI CAT

Inhalátor s účinnou inhalací pro děti.
Pomáhá při kašli, rýmě a nachlazení.

OMRON

NOVINKA

SLEVA 170 Kč
1 199 Kč
-1 369 Kč-

Zdravotnický prostředek.

Vážení čtenáři,

rok 2020 byl pro nás všechny obrovskou zkouškou. Díky infekci COVID-19 jsme se dostali do zcela neznámé situace, na niž nikdo z nás nebyl připraven. Srovnám-li jarní a podzimní vlnu, vidím mezi nimi obrovský posun. I když jarní vlna nebyla tak masivní, podzimní zvládneme lépe díky tomu, že jsme se na jaře hodně naučili. Změny provozu probíhají rychleji a lépe se přizpůsobujeme dynamicky se měnící situaci. Péči poskytujeme s vědomím velké odpovědnosti a s respektem vůči našim pacientům, ať spádovým, či nikoli. Situaci zvládneme díky nasazení, ochotě a uvědomělosti každého z vás, bez ohledu na to, zdali se jedná o pacienta, návštěvníka nemocnice, zdravotnického či nezdravotnického pracovníka. Každý je střípkem ve velké mozaice, jež by bez jediného kousku nebyla úplná. Patří za to velké poděkování vám všem. Všechn personál má můj respekt a velké uznání, vaši práce si nesmírně vážím.

Pro mě osobně nastala v letošním roce velká změna, když jsem po patnácti letech působení v naší nemocnici předal letos na podzim žezlo primáře oddělení anestezie, resuscitace a intenzivní péče (ARIP) MUDr. Mariánu Olejníkovi, MBA a nastoupil do funkce náměstka pro léčebnou péči. Chtěl bych mu touto cestou popřát hodně úspěchů a zdaru v jeho působení v Nemocnici Šumperk. Víím, že pod jeho vedením se bude toto oddělení rozvíjet a péče nadále zkvalitňovat. Poslední dobou se osvědčila perioda obměny primáře oddělení ARIP po patnácti letech (můj předchůdce MUDr. Karel Kršňák vedl oddělení od roku 1990 do roku 2005). Může se to zdát jako utopie, ale z mého pohledu mi připadá, jako bych do Nemocnice Šumperk nastoupil včera, a ono je to již dlouhých patnáct let.

I když byl letošní rok komplikovaný, vnímám na něm velice pozitivně posun každého z nás. Dovolím si tvrdit, že náš personál v tomto roce obstál. Ukázali jsme týmového ducha a dokázali, že jsme si schopni vzájemně pomoci a společnými silami situaci zvládnout. Chtěl bych

MUDr. Josef Číkl, náměstek pro lékařskou péči, manažer operačních oborů a primář následné intenzivní a ventilační péče a dlouhodobé intenzivní ošetrovatelské péče

nám všem popřát hodně zdraví, štěstí a osobní pohody v nadcházejícím roce 2021. Věřím, že bude lepší než rok stávající, ale i kdyby nebyl, společnými silami jej jistě zvládneme. Jsem o tom hluboce přesvědčen.

PF 2021

**Zdraví, láska, rodinná pohoda...
ze srdce Vám přejeme, abyste
v novém roce měli všeho dostatek.**

#VašeNemocnice

PŘEDSEDA PŘEDSTAVENSTVA NEMOCNICE ŠUMPERK MARTIN POLACH: SVÉHO ROZHODNUTÍ POSTAVIT SE DO ČELA NEMOCNICE NELITUJI

Letošní rok byl pro zdravotnictví zatěžkávací zkouškou. Jak si v ní zatím vede Nemocnice Šumperk? O koronaviru, o plánech na příští rok, ale i o tom, jak vnímá negativní komentáře a útoky lidí na nemocnici, se v rozhovoru rozpovídal její šéf JUDr. Martin Polach.

Asi nemůžeme začít jinak než tématem koronaviru. Procházíme jednou z nejvíc zatěžkávacích zkoušek českého zdravotnictví. Jak si v této zkoušce zatím vede šumperská nemocnice?

Ačkoliv mám za to, že je na celkové hodnocení ještě brzy, osobně myslím, že si naše nemocnice vede dobře. Situaci se nám daří zvládat zejména díky našemu personálu, jeho obětavosti a týmovosti. Všem našim zaměstnancům bych tímto rád znovu poděkoval, přičemž mé poděkování patří nejen zdravotníkům pečujícím o COVID pozitivní pacienty, ale též nezdravotnickému personálu, bez něhož by nemocnice jako celek nefungovala. Současně bych chtěl poděkovat i příslušníkům dalších složek integrovaného záchranného systému, kolegům z jiných zdravotnických zařízení a všem dalším, kteří se podílejí na potlačení této epidemie a záchraně lidských životů. Věřím, že jsme na dobré cestě ke zvládnutí celé situace, ale ještě stále nemáme zcela vyhráno.

Nemocnici vedete už třetím rokem. Co vás na celé situaci okolo koronavirové pandemie překvapilo nejvíce? V obecné rovině mě překvapila vlna solidarity, která se strhla zejména mezi obyvateli navzájem. Nechtěl bych však opomenout ani celou řadu lidí, podnikatelů i větších firem, jež nás už od první vlny podporují. Ať už ve formě děkovných dopisů nebo věcných darů. Za to jim také velmi děkuji. Mám-li otázku vztáhnout konkrétně k naší nemocnici a současně být trochu kritický, bohužel mě v negativním smyslu překvapil postoj a chování některých našich kolegů. Ač to ne vždy bylo jednoduché, nakonec jsme si ale vždycky nějak poradili.

Hodně se mluví o únavě personálu, který určitě zaslouží velký obdiv za to, jak celou situaci zvládá. Ale spousta času kvůli pandemii tráví v nemocnici také management. A to už podruhé v letošním roce. Asi to musí být i pro vás náročné. Nenastala letos situace, kdy jste zalitoval, že jste se rozhodnul postavit do čela jejího vedení...? V situaci, kdy personál v první linii pracuje na 110 %, považuji za zcela samozřejmé, že tak pracuje i vedení nemocnice. Všichni společně cítíme odpovědnost za zajištění zdravotní péče pro oblast Šumperska a širokého okolí. Svého rozhodnutí postavit se do čela Nemocnice Šumperk nelituji. Naopak letošní rok mě jen utvrdil v tom, že čas a úsilí, které práci věnujeme, má smysl. Mít kolem sebe tým lidí, na které

se člověk může spolehnout, je v těchto chvílích obzvláště důležité, a já si toho velmi vážím.

Kvůli pandemii jste také museli na několik týdnů omezit plánovanou operativu. Jaké dopady to na nemocnici bude mít? Ať už zdravotní nebo finanční?

Jenom v naší nemocnici došlo během druhé vlny pandemie k odložení téměř tisícovky plánovaných operačních výkonů, přičemž návrat k normálu může v některých odbornostech trvat i několik měsíců. Pokud jde o zdravotní dopady tohoto opatření, netroufnu si je v současné chvíli hodnotit. Naopak pokud jde o ekonomické dopady, již nyní víme, že u některých poskytovatelů zdravotních služeb budou zcela zásadní.

Museli jste kvůli covidu přehodnotit nějaké plány na příští rok?

Snažíme se dělat maximum pro to, abychom byli schopni všechny naše plány pro příští rok zrealizovat.

Když už jsme u těch plánů... Jaké zásadní investice čekají nemocnici v následujících letech?

Rádi bychom dále pokračovali v naplňování generelu rozvoje areálu nemocnice a v investicích do přístrojového a dalšího vybavení jednotlivých pracovišť. Mimo jiné nás čekají i nemalé investice do nezdravotnických provozů, včetně toho stravovacího a prádelenského.

Současná pandemie bohužel zastínila i letošní výročí. Je to pět let, kdy nemocnice změnila svého vlastníka, jímž je váš otec, lékař Martin Polach. Nemocnice se díky tomu změnila doslova k nepoznání. Za posledních pět let do ní investoval přes jednu miliardu korun. Která z investic je z vašeho pohledu pro nemocnici i region nejzásadnější?

Přiznám se, že neumím vybrat jednu, kterou bych považoval za nejzásadnější. Naopak jsem přesvědčen, že jedna bez druhé by nedávala smysl a všechny považuji pro náš region za významné. Tyto investice, v širším slova smyslu, umožnily zajistit místní a časovou dostupnost zdravotních služeb našim pacientům. Za těch pět let toho nebylo málo. Všem, jež se na rozvoji nemocnice podíleli a podílejí, patří mé velké poděkování, přičemž to největší patří právě mému otci. Bez jeho podpory, a to nejen finanční, bychom dnes nebyli tam, kde jsme.

Nemocnice Šumperk je v podstatě „rodinná firma“. Je to podle vás výhoda nebo přítěžující okolnost? A proč jste se nakonec po studiu práv rozhodnul věnovat zdravotnictví? Vše má samozřejmě své pro a proti. Ale jsem rád, že mám otcovu důvěru a mohu se podílet na vedení nemocnice. Asi není náhoda, že je mi oblast zdravotnictví blízká, jelikož

oba moji rodiče jsou lékaři. A v době, kdy jsem se aktivně věnoval právnické profesi, jsem se zabýval zejména právem zdravotnickým. To, že dnes stojím v čele managementu nemocnice, je vlastně důsledek mnoha okolností...

Tomu, aby se nemocnice rozvíjela pozitivním směrem, věnujete značné finance i úsilí. Jak pak vnímáte osobní útoky lidí, případně ty na sociálních sítích, že je nemocnice „sám Ukrajinec“, že zaměstnancům platíte nízké mzdy nebo že je zdejší kvalita péče mizerná?

S kritikou obecně problém nemám, naopak mám za to, že konstruktivní kritika nás může posunout jedinej dopředu. Osobních útoků je čím dál více, ale to je bohužel asi obrazem dnešní doby a atmosférou ve společnosti. Co se týká cizojazyčných kolegů, tak si jejich práce velmi vážím a jsem rád, že jsou plnohodnotnou součástí personálu naší nemocnice. Jejich nasazení a obětavost je mnohdy vyšší než u některých z řad „našich“ kolegů.

Tento rozhovor si bude číst určitě mnoho zaměstnanců nemocnice, kteří si asi také často tyto nehezké komentáře na internetu přečtou. Je něco, co byste jim chtěl v tomto ohledu vzkázat?

Asi jen to, aby je pokud možno ignorovali. Naopak bych chtěl touto cestou poděkovat za všechny pozitivní komentáře a děkovné dopisy, jichž je rok od roku více. Těší mě zejména to, že naši pacienti jsou, až na výjimky, spokojeni s kvalitou námi poskytovaných služeb, což je hlavně výsledek jejich práce. Pokud je však nespokojenost oprávněná, pak každý případ po pečlivém prověření řešíme.

Nutno podotknout, že jako rodina investujete nejen do šumperské nemocnice. Vlastníte také poměrně dynamickou zdravotnickou skupinu společností MAPO Group. V loňském roce jste v Šumperku ve Fialově ulici otevřeli také moderní kliniku MAPO care. Proč jste se k tomu kroku rozhodli a plánujete v tomto směru nějaké další investice?

Primárním impulzem byla absence dostupnosti určitých zdravotních služeb v našem regionu. Začátkem příštího roku plánujeme rozšířit v rámci společnosti MAPO care poskytované služby o ambulanci sportovní medicíny pod záštitou primáře ortopedického oddělení MUDr. Jána Debreho. Co se týče investic v rámci skupiny MAPO Group, tak rok 2021 bude opět poměrně významným. A já už se teď na ty další výzvy těším.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážení pacienti, vážení obchodní partneři,

jelikož se blíží konec roku, rád bych vám všem touto cestou popřál příjemné prožití vánočních svátků a úspěšné vkročení do nového roku.

Současně bych vám tímto rád poděkoval za přízeň a spolupráci v roce 2020 a do roku 2021 bych vám chtěl popřát hlavně hodně zdraví, jelikož to je, nejen v dnešní době, to nejceněnější.

**S přátelským pozdravem
Martin Polach**

Jak jste vy osobně prožili letošní „koronavirový“ rok?

Miluše: Nad koronou nepřemýšlím. Nejhorší prožívám to, že děti nechodí do školy. Možná to zní hrozně, ale jsem teď raději v práci než doma. Když jsem teď měla volno, bylo to jen o vaření, uklízení a učení se s dětmi, takže dovolená „za trest“. Leze nám to všem už na palici (smích).

Milena: Celý tak nějak pracovní. Nikdo z mé rodiny ani z kolegů našťěstí neonemocněl.

Pavel: Pracovní poměrně náročně, ale snažím se myslet pozitivně. Stavební firmy mají mnoho zaměstnanců v karanténě, takže vše zkoordinovat není vůbec jednoduché.

Dáša: Jako pro všechny z nás také pro mě byl tento rok velmi náročný. Práce sanitářky je i v běžném provozu zátěží nejen na psychiku, ale rovněž na fyziku, a s příchodem COVID-19 se nároky na nás ještě zvýšily. Ze dne na den se pro nás změnilo mnohé a za snad nejnáročnější považuji nutnost se všemu rychle přizpůsobit. Nakonec jsme vše zvládli a doufám, že i když je před námi ještě velký kus cesty, bude již brzy lépe. Chtěla bych poděkovat veřejnosti za podporu během obou vln, byla a je pro nás velkou oporou.

Karla: Letošní rok byl pro mě, stejně jako pro všechny ostatní, velmi náročný. Člověk ráz naráz čelil nejistotě spojené s novým typem koronaviru, a to nejen v pracovní, ale i v osobní rovině. Toto období mám spojené obzvláště s velkým nápořem na psychiku všech, především nás, zdravotníků. První vlna pandemie COVID-19 s sebou nesla nespočet opatření, změn a pravidel, které jsme museli téměř ihned implementovat do praxe, což se projevilo hlavně časovou náročností, kdy pevná pracovní doba jako by přestala existovat. Při dodržování veškerých restriktivních opatření začaly počty nakažených po nějaké době klesat a s příchodem léta jsem měla pocit, že se vše obrací k lepšímu. Zvrat opět nastal s příchodem podzimu, kdy počty nově nakažených začaly rapidně stoupat a nás všechny čekal podobný, ale o to horší scénář než na jaře, s nímž se opět postupně vypořádáváme. I přes náročnost této situace ale musím říct, že mám dobrý pocit z toho, jak se vše snažíme zvládat a že jsme schopni se jako zaměstnanci semknout do jednoho velkého, silného týmu. Tímto bych chtěla poděkovat všem pracovníkům za nasazení a loajalitu, ale také své rodině za obrovskou podporu.

Ruslan: Byl to složitý rok, nebyla téměř možnost cestovat a scházet se s přáteli. Člověk nevěděl, co a kdy se zavře. Informace mnohdy přicházely z hodiny na hodinu, a to jak v nemocnici, tak mimo ni.

Miluše Krobotová, zaměstnankyně úklidu

Milena Krystková, skladová referentka stravovacího provozu

Pavel Hrdina, vedoucí oddělení správy majetku a investic

Jak se těšíte na Vánoce?

Miluše: Ony nějaké budou?

Milena: Na Štědrý den budu se svou rodinou. První svátek vánoční přijede syn s vnoučaty. Bohužel ne hned se svou manželkou, protože jako zdravotní sestra bude muset být v práci.

Pavel: Vánoční svátky nijak neprožívám. Je to čas s rodinou, který bude ale vzhledem k aktuální situaci trochu omezen.

Dáša: Atmosféru Vánoc si já osobně nenechám zkazit ani koronavirem. Již teď se těším, jak se všichni sejdeme s rodinou u stromečku.

Karla: I přesto, že budou Vánoce pandemií COVID-19 poznamenány, přála bych všem lidem co možná nejlidnější prožití vánočních svátků v úzkém rodinném kruhu. Protože kde jinde načerpat nové síly k boji, než právě tam.

Ruslan: Na Vánoce se těším, ale otázka je, zda vůbec letos nějaké pořádné proběhnou. Bude mi chybět ta pravá vánoční atmosféra, kdy všude hrají koledy, voní punč a scházíme se s kolegy na vánočním večírku.

Co byste popřáli naši nemocnici do roku 2021?

Miluše: Aby nám to klapalo stejně dobře nebo lépe. Když budeme jedním týmem, který drží při sobě, zvládneme všechno.

Milena: Hlavně buďme všichni zdraví a ať se vše co nejdříve vrátí do normálních kolejí.

Pavel: Ať máme koronavirus za sebou a zdravotníkům se konečně alespoň trochu uvolní ruce. A ať se nám daří všechny stavební projekty zdárně realizovat.

Dáša: Nejvíce bych jí přála spokojené zaměstnance a příchod nových posil do našich řad. Jak momentální situace ukázala, tak je práce zdravotníků nesmírně důležitá. Doufám, že si to veřejnost začne více uvědomovat a více mladých lidí se dá na zdravotnické povolání. Již teď se těším na příchod nových tváří mezi nás.

Karla: Popřála bych jí mnoho spokojených, pozitivně naladěných a COVID negativních zaměstnanců i pacientů, ale také, aby se nemocnice nadále ve všech směrech rozvíjela. V neposlední řadě přeji celému zdravotnictví zlepšení personální situace, aby bylo všude dostatek personálu.

Ruslan: Přál bych si, aby už skončil „příběh“ COVID-19 a vrátili jsme se do normálního života. Taky bych určitě popřál všem zaměstnancům pevné zdraví.

Dáša Kašparová, sanitářka ortopedického oddělení

Karla Nikodémová, vrchní sestra

Ruslan Kirpichenko, lékař chirurgického oddělení

I LETOS NÁM NAROSTLY!

Přes roušky nám sice nejsou vidět, ale i letos jsme se s týmem urologického oddělení připojili k Movemberu, a připomněli tak důležitost prevence v boji proti rakovině prostaty a varlat.

Rakovinu zastaví jen pravidelné kontroly

Rakovina prostaty, varlat, penisu, ledvin, močového měchýře nebo močové trubice. To všechno jsou závažné nemoci, o kterých se moc nemluví. Jsou nenápadné a zákeřné. Jejich příznaky je totiž možné lehce zaměnit s méně závažnými onemocněními. Proto je důležité dbát na prevenci. Když zaznamenáte obtížné, časté močení, krev v moči, slabý proud moči nebo častý pocit na močení, už může být onemocnění v pokročilém stádiu. Pravidelné preventivní návštěvy u specialisty pomohou předejít vzniku i dalšímu rozvoji onemocnění.

Počet nalezených nádorů vzrostl čtyřnásobně

Nádor prostaty je nejčastěji diagnostikovaný nádor u mužů v Evropě (2,6 milionu za rok). Za posledních dvacet let vzrostl počet hlášených nádorů prostaty čtyřnásobně. Medicína hodně pokročila v odhalování časných stádií nádorů prostaty díky takzvaným markerům – látkám v krvi, jež upozorní na to, že se s prostatou něco děje. Už čtyřicet let je používán prostatický specifický antigen – PSA. Při jakémkoliv porušení struktury buněk prostaty se totiž vyplavuje do krve. Zvýšená hladina PSA tak může ukazovat na nádor prostaty, zánět nebo její nezhoubné zvětšení. Hladina PSA v krvi je prvním orientačním bodem při preventivní prohlídce.

Vyšetření per rectum je důležité

Zkušený prst urologa umí rozeznat změny v konzistenci tkáně předstojné žlázy a nález porovnat s hladinou PSA. Navíc vyšetření může odhalit zatím bezpříznakový a mnohem nebezpečnější nádor konečníku.

Nádor často roste bez příznaků - pomůže jen pravidelná prohlídka

Každý nádor (nejen prostaty) se dlouho vyvíjí z jedné jediné buňky. Všichni jsme vybaveni geny, které podporují vznik nádoru, a geny, jež nás před nádory chrání. S věkem účinnost ochranných genů klesá. V některých rodinách část ochranných genů vrozeně chybí.

U většiny mužské populace je dolní hranicí preventivních kontrol věk 50 let. U rizikových rodin, kdy někdo z přímých pokrevních příbuzných má nebo měl rakovinu prostaty, se vstupní věk pro preventivní vyšetření snižuje na 40 let.

Vyšetření krve a moči a vyšetření ultrazvukem

Nedílnou součástí preventivní prohlídky v naší ambulanci je také:

1. vyšetření krve – již zmiňované PSA,
2. vyšetření moči – nález v moči je „řečí urologických onemocnění“,
3. ultrazvukové vyšetření – „prodloužená ruka“ urologa, která vidí podezřelé změny na orgánech břicha a pánve.

Co po preventivní prohlídce?

Celá medicína je založena na hodnocení pravděpodobnosti a takzvané diskriminační analýze – česky: „co to není“. Velká většina vyšetřených mužů bude mít nízkou pravděpodobnost klinického nádoru prostaty. Ti jsou na kontroly zváni v pravidelných termínech. S muži s vyšší pravděpodobností nádoru se lékaři dohodnou na získání tkáně prostaty pro vyšetření pod mikroskopem. Prokáže-li se nádor, bude adekvátně zhodnocen a navržena individuální léčba. Neprokáže-li se u odebrané tkáně rakovina, lékaři pacienta trvale sledují a hodnotí vývoj. Vždy jde o individuální přístup podmíněný porozuměním a souhlasem daného jedince.

U rakoviny varlat platí to samé, co u ostatních nádorů. Čím dříve se odhalí, tím vyšší je pravděpodobnost úplného vyléčení. **Kromě pravidelných návštěv urologa se ale můžete vyšetřovat i sami. Jak na to?**

1. Samovyšetřování provádějte nejlépe po vlažné koupeli nebo sprše. Dochází k uvolnění a zvláčnění šourku, jenž je potom dobře přístupný vyšetření.
2. Postavte se před zrcadlo a hledejte jakékoliv změny na kůži šourku a změny jeho objemu.
3. Hmatem vyšetřujte každé varle zvlášť oběma rukama. Ukazováčky a prostředníčky obou rukou vsuňte pod varle, palce položte na jeho přední stěnu. Velmi jemně vyšetřujte mezi palci a ostatními prsty povrch varlete, všimněte si jakýchkoliv nepravidlostí. Varle někdy může být poněkud větší než druhé. Vyšetřujte obě varlata postupně.
4. Důležitou součástí samovyšetřování je pohmatem rozlišit varle umístěné v přední části šourku od nadvarlete, které je umístěno vzadu a nahoře. Jednoduchým vložením palce a ukazováku mezi obě struktury nemůže dojít k záměně nadvarlete s nepatřičnou formací.

Pokud najdete jakoukoliv nepravidelnost nebo odchylku od normy, kontaktujte svého lékaře.

Děkujeme...

Základní škola Ruda nad Moravou dodala našemu personálu energii a optimismus.

1 500 Birellů od Plzeňského Prazdroje na podporu pitného režimu našeho personálu.

Ochranné pomůcky pro oddělení ARIP od Marka Čady.

Plno dobrot, malých i velkých radostí, včetně finanční podpory 10 000 Kč od členů cirkve Bratrské jednoty baptistů v Šumperku.

PSYCHIKA HRAJE ZÁSADNÍ ROLI, SNAŽÍME SE LIDI PŘED TESTEM NA COVID POZITIVNĚ NALADIT, ŘÍKÁ ODBĚROVÁ SESTRA MARIANA HUBÁČKOVÁ

Mariana Hubáčková má v nemocnici na starosti v rámci projektu Ukrajina péči o zaměstnance z východní Evropy. A to od jejich adaptace až po následné zaškolení do provozu. Její práce teď ale musela jít stranou. Prostory své kanceláře vyměnila s příchodem koronaviru za poněkud nebezpečnější místo odběrového střediska. Pod jejím vedením v něm zdravotníci provedli už přes dvacet tisíc odběrů. O tom, jak se v pozici odběrové sestry vlastně ocitla, i o tom, jak si při osmihodinové náročné práci snaží udržet dobrou náladu nejen sobě, ale i příchodícím pacientům, se rozprávěla v krátkém rozhovoru.

Jak se v podstatě z administrativní pracovnice stala odběrová sestra?

Když jsme zřídili odběrové místo, bylo zapotřebí, aby se někdo ujal jeho organizace, plánování služeb a zajišťoval pro odběrové týmy materiál a ochranné pomůcky, takže jsem byla vedením nemocnice pověřena, abych si provoz odběrového střediska vzala na starost.

Dnes máte na sobě overal, respirátor i ochranný štít, to nevypadá jen na obyčejnou organizaci provozu...

Ano, je to tak. Sama jsem se nakonec zapojila do odběru vzorků. Bohužel se v nemocnici aktuálně potýkáme s nedostatkem sester, takže abychom zajistili dostatečný počet denních odběrů vzorků, tak jsem se zapojila, abych našim zdravotníkům pomohla.

Nemocnice se potýká s poměrně značným nárůstem lidí, kteří se přijdou přes den otestovat. Kolik lidí aktuálně v nemocnici testujete?

Ano, ty počty oproti předchozím měsícům výrazně narostly. Museli jsme prodloužit provoz odběrového centra, od pondělí do neděle testujeme osm hodin denně. Náš tým zvládne za den otestovat až 250 pacientů.

V jakém rozpoložení lidé na odběry chodí?

Většina z nich se odběru obává. Neví, co je čeká. Jsou nervózní. Ale ve chvíli, kdy s nimi promluvíme, tak se uklidní. Navíc máme za sebou už tisíce odběrů, takže si troufám tvrdit, že už to máme takzvaně v ruce a jsme velice jemní a citliví.

Ano, v tomto vám dávají za pravdu i neuvěřitelné pozitivní recenze webu, přes který se musejí lidé k odběru objednávat. Platí tedy v tomto případě, že učení dělá mistra?

Určitě ano. Pokud jsou k nám lidé objednáni na odběr, nemusejí se ničeho obávat. Naši zdravotníci jsou opravdu velmi šikovní.

A není to do jisté míry i o určitém přístupu personálu? Pokud bude protivný a nevlídný, budou lidé samotný odběr vnímat asi jinak, než když se setkají s pochopením a určitou přívětivostí, nemyslíte?

V tomhle máte určitě pravdu. Je to hodně i o psychologii. Máme ohromné štěstí, že jsme tady skvělí, sehraný a hlavně veselý tým, a když už jsme unaveni, tak si tady třeba občas i zazpíváme. Včera jsme si zpívali, že jsme v zemi krále Miloslava, když se tady teď u nás nesmí zpívat. Snažíme se už při samotném příchodu lidí navodit do dobré nálady, to znamená, aby byli v dobré náladě ještě před samotným výtěrem.

Jak výtěry zvládají děti?

Děti se velice bojí a potřebují trochu speciální přístup. Našly jsme si proto s kolegyněmi cestu, díky které, aspoň tomu věřím, je pro ně odběr o něco méně stresující záležitostí. Při příchodu děti si s nimi vždy chvíli povídáme a ptáme se jich, jestli umí počítat s tím, že budeme počítat spolu do tří a pak jim štětičku do nosu vložíme. U čísla dvě už štětičku většinou vytahujeme ven a děti kolikrát ani nepostřehnou, že už odběr mají za sebou. Takže třeba i rada pro ostatní kolegy do odběrových míst, tohle nám funguje bezvadně. Občas se objeví děti, které jsou hodně vystresované a pláčou, ale

Mgr. Mariana Hubáčková vlevo

většina ten náš přístup považuje za skvělou hru a my máme radost, že od nás nakonec odcházejí veselí. Musím tedy dodat, že občas jsou děti statečnější než dospělí... (smích)

Na sobě máte sice ochranné pomůcky, ale denně se setkáváte s velkým množstvím lidí, u nichž se později

potvrdí onemocnění COVID-19. Nebojíte se, že se nakazíte? Já osobně se nebojím. Od samého začátku jsem to brala tak, že je v současné situaci potřeba pomáhat a že je to do jisté míry infekční nemoc jako každá jiná. Jestli to má přijít, tak to přijde, ale že bych měla vyložené nějaký velký strach nebo úzkost, že se nakazím, tak to určitě ne.

AKTUALITY

JAK SPRÁVNĚ PEČOVAT O PLEŤ POD ROUŠKOU?

Roušky, ústenky a respirátory se staly neodmyslitelnou součástí našich životů. Jednou z nevýhod jejich dlouhodobého nošení je podráždění kůže, která může být následně zarudlá, odřená, otlačená a náchylná k různým kožním onemocněním.

Pokud používáte textilní roušku, vždy ji před prvním použitím pečlivě vyperte nebo vyvařte, pravidelně o ni pečujte. Perte ji ideálně na 60–90 °C a vyžehlete. V případě, že používáte jednorázové ústenky či respirátory, pravidelně je vyměňujte podle doporučení výrobce.

Nezapomínejte na pravidelnou péči o pleť. Základem je čištění a hydratace. Vodu potřebuje pravidelně doplňovat nejen naše tělo pomocí pitného režimu, ale i pokožka. Zachová si tak svoji pružnost, svěžest, vláčnost a bude odolnější proti vlivům zevního prostředí. V našich lékárnách vám rádi poradíme s výběrem vhodného hydratačního krému, séra, masky, termální vody nebo mlhy. Máte-

li pleť citlivější se sklonem k podráždění, lze v lékárně zakoupit ochranný krém, který pleť zklidní, vyživí a ochrání. Doporučujeme jej použít půl hodiny před nasazením roušky či respirátoru. Pokud se již objevily potíže mírného charakteru, jako jsou podráždění, zarudnutí, otlačky, mírné formy akné, přijďte se poradit za námi do lékárny. V případě vážnějších potíží, jež se projevují silným svěděním, ekzémem, pálením, mokváním, hnisavými ložisky, výrazným akné apod., určitě navštivte dermatologa.

Naši lékárníci doporučují:

CICAPLAST BAUME B5
LA ROCHE POSAY
balzám pro suchou, citlivou, podrážděnou až popraskanou kůži, rychle hojí kůži na celém těle

REGEMASK! ROUŠKA
Simply You
krém vyvinutý speciálně pro péči o pleť podrážděnou nošením roušek a jiných ochranných pomůcek

Aquaphor regenerační mast
Eucerin
urychluje regeneraci pokožky, pomáhá obnovovat velmi suchou, popraskanou a podrážděnou pokožku

Váš tým Lékařny Nemocnice Šumperk a MAPO Lékařny

✚ dostupné v MAPO lékárně ✚ dostupné v Lékárně Nemocnice Šumperk

MAPO
lékařna

LÉKÁRNA
NEMOCNICE ŠUMPERK

PRACOVNÍ POVINNOST A ON-LINE VÝUKA, TAK VYPADÁ STUDIUM ČTVRTÉHO ROČNÍKU NA „ZDRAVCE“

Anna chtěla původně studovat pedagogiku, líbila se jí představa pracovat ve školce. Nakonec ale všechno dopadlo úplně jinak. Ostatně, tak to přece bývá, ne? Protože ráda pomáhá lidem a tuto vlastnost v ní podpořila i její maminka, jež je pečovatelkou v Charitě, rozhodla se studovat zdravotnickou školu.

Aneta se hlásila na gymnázium, ale za žádnou cenu nechtěla maturovat z matematiky. Životní rozhodnutí ji nasměrovalo ke studiu zdravotnické školy. Teď ví, že chce pokračovat až na medicínu.

Splnilo studium vaše očekávání? Nelitujete výběru?

Anna: Ani jsem netušila, jak moc mě studium bude bavit. Obzvláště ortopedie. Nejen díky tomu, že jsem tu absolvovala souvislou praxi, ale taky proto, že mě zajímá pohybový aparát člověka. Důležitou roli u mě hraje i fakt, že na tomto oddělení nejsou pacienti hospitalizováni tak dlouho, jako třeba na interně, a díky tomu si k nim nestihneme vytvořit tak silný citový vztah, jako kdyby tu byli hospitalizováni dlouhodobě. Abychom „přežili“, neměli bychom si pacienty a jejich životní příběhy pouštět příliš blízko k tělu, mnohdy se tomu ale nelze ubránit. Jsme přece jen lidé, kteří cítí a vnímají.

Aneta: Myslím, že splnilo. Nejen co se týká praxe, ale i teorie. Ocenila bych více biologie.

Myslíte, že se do budoucna budete tomuto povolání nebo spíše poslání věnovat? Přemýšlíte nad vysokoškolským studiem?

Anna: Já mám zcela jasno. Na 100 % se chci věnovat

Aneta Šubrtová,
studentka Střední zdravotnické školy, povolaná na urologii

tomuto oboru. Ještě jsem uvažovala, zda bych nebyla sálou sестrou, ale to ukáže až čas. O vysoké škole určitě přemýšlím. Mohla bych ji studovat i dálkově, protože je tu tak vstřícný personál, s nímž lze bez problémů služby domluvit. Jak teď nad tím přemýšlím, ne všichni budeme v tom, co momentálně studujeme, pokračovat. Jedna spolužačka chce být například herečkou.

Aneta: Chci se hlásit na vysokou školu, to je jasné. Nemluvím teď jen za sebe, ale i za své kamarády. Vybrala jsem si Univerzitu Palackého v Olomouci, mám ji nejblíže a je to výborná škola.

Jaká byla vaše reakce na to, když jste zjistila, že jste povolána do koronavirové bitvy? A co na to rodiče?

Anna: První, co mi proběhlo hlavou, bylo, že nedám maturitu, že se na ni nestihnu připravit. Bohužel to tak ale je. Buď sloužím, dělám úkoly, nebo spím, a kde je maturitní příprava? Momentálně nikde. Většina mých spolužáků byla proti pracovní povinnosti. Já osobně z toho mám ale dobrý pocit, že jsem v této nelehké době užitečná. Mí rodiče s tím, co nastane, počítali. Pomáhají mi se školou a jsou rádi, když vidí, že to, co dělám, mě baví.

Aneta: Přiznávám, že mě to zaskočilo. Byla jsem naštvaná, že zrovna teď v maturitním ročníku se děje něco takového jako COVID-19. Na druhou stranu jsem to brala jako praxi navíc, kterou ostatní nemají. Doma ze zjištění, že mám nastoupit na služby do nemocnice, byli taky celkem rozčarováni. Báli se, abych se nenakazila, zároveň ale pochopili, že jít pomoci je má povinnost.

Anna Bundilová,
studentka Střední zdravotnické školy, povolaná na ortopedii

Na oplátku se mi dostalo mnoho zkušeností do dalších let a především do ošetrovatelské praxe, již teď budu potřebovat ze všeho nejvíc.

Jak moc je odlišná tato praxe od té běžné, která je součástí vašeho studia?

Anna: To absolutně nelze srovnat. Na běžné praxi se toho zdaleka tolik nenaučíme. Představte si, že na skupinu šesti žáků je jedna učitelka. Všichni se musíme spravedlivě vystřídat, takže nikdy si nevyzkoušíme úplně všechno. Díky koronaviru se toho naučíme mnohem více a hlavně si vše na vlastní kůži zkusíme.

Aneta: Liší se hodně, více se naučíme, vyzkoušíme si, pustí nás k věcem, ke kterým bychom se normálně nedostali. Tuto situaci vidím spíš jako plus než minus.

Jaká je spolupráce s personálem nemocnice? Jednáte s vámi v rukavičkách nebo vás jednoduše hodí do vody?

Anna: Jsou ochotní, vstřícní a se vším dokážou pomoci a poradit. Z počátku s námi chodili a asistovali téměř u každého úkonu. Když viděli, že nám to jde a jsme samostatní, nechali nás individuálně pracovat. Celé letošní léto jsem chodila do nemocnice na brigádu, takže kolektiv dobře znám, a jsem ráda, že mohu pracovat právě tady.

Aneta: Na začátku jsme vůbec nevěděli a byli tak trochu „ztraceni“, ale všechen personál nám pomohl, poradil a seznámil nás s daným oddělením. Jsem ráda, že jsem právě tady a s tak skvělým kolektivem.

Vybavujete si nějaký okamžik, který byl pro vás silný? Ať už v pozitivním, nebo negativním slova smyslu.

Anna: Jednou jsem byla svědkem takové úsměvné příhody. Sestřička šla pánovi na pokoj zapojit infuzi. Když přišla k lůžku, tak jí hlásil, že už to obkoulal a že si to klidně zvládne napojit sám.

Aneta: Každý den je jiný. Nejsilnější okamžik byl pro mě ten, když jsem si musela poprvé obléct ochranný oděv a byla v přímém kontaktu s pacientem, jenž byl pozitivní na koronavirus. Ten oblek byl tak nepříjemný. Smekám před těmi, kteří jsou nejen celou, ale každou službu nuceni ho obléct.

Jak vy sama vnímáte riziko nákazy a celou tuto pandemickou dobu?

Anna: O sebe se nebojím, ale o své rodiče a sourozence ano. Bývají často nemocní, tak mám obavy, aby neměli k této nákaze blíž než ostatní. Dělám ale všechno pro to, abych je nenakazila. Dodržuji veškerá pravidla, dezinfekci, nošení masky nebo roušky, je to přece součástí mé práce. Nechápu ale, když vidím mladé lidi, jak na sociálních sítích sdílejí, že byli na párty nebo na večírku. Nejen že porušují zákon a riskují, že nakazí své rodiny a přátele, ale zcela bezohledně dávají na odiv, že jim je tato situace lhostejná. Nevidí ty nemocné lidi na přístrojích, v jakém zuboženém stavu tu kolikrát leží. A my, co jsme byli povoláni pomáhat zachraňovat lidské životy, se nemáme ani kdy učit. Nic se po nich nechce a místo toho, aby dodržovali pravidla, tak situaci jen zhoršují.

Hodně mě trápí ta maturita. Nevíme, co s námi bude. Žáci jiných škol pracovní povinnost nemají, mají čas se na maturitu připravit, ale co my? Bude na nás brát někdo ohled? Maturitní zkoušku máme všichni stejnou, ale nezdravotníci mají momentálně oproti nám obrovskou výhodu.

Aneta: Riziko si nepřipouštím. Myslím na rodinu a onemocnění se snažím předejít, jak jen to je možné. Největší obavy mám o malého brášku, jemuž jsou dva roky. Ostatní kamarádi, kteří nemají pracovní povinnost, jsou více v klidu, protože nevidí ty nemocné lidi. To by hned změnili na celou situaci názor. Maturita se nám kvapem blíží a my jsme v rozpacích, protože tohle je pro nás opravdu obtížná situace. Chodit pomáhat do nemocnice a ještě se připravovat na maturitu, někteří i na přijímací zkoušky. Není to vůbec lehké, ale snažíme se být stále pozitivní, protože to teď potřebujeme ze všeho nejvíc. Musíme si udržet chladnou hlavu a věřit, že tohle jednou bude za námi a my budeme žít zase normálním životem.

Jste odloučení od svých rodin, přátel a spolužáků. Chybí vám kontakt s nimi? Co postrádáte ze svého „normálního“ života nejvíce?

Anna: Mám tři až čtyři dvanáctihodinové směny do týdne. Směny se střídají noční a denní, do toho úkoly do školy, on-line výuku a přípravu na maturitu. Na noční směně je větší klid, ale mám raději denní, ta lépe utíká. Nemám čas se učit na maturitní zkoušku, natož tak mít nějaký volný čas. Postrádám kamarády, cvičení, ráda běhám, ale nemám na to už ani sílu. Můj život se teď omezil na práci, školu a spánek.

Aneta: Chybí mi sociální kontakt a čas na sebe samu. Je to jen o škole a o práci. Nemám čas si ani přečíst hezkou knížku. Nevidím své přátele. Potkáme se mezi dveřmi v šatně před a po službě, tím to končí. První, co udělám, až tohle skončí, řeknu holkám, ať přijdou s bílým vínem a konečně si zase užijeme společný čas.

Co vás na této práci baví nejvíc?

Anna: Těší mě, když mi pacient poděkuje a je rád, že se o něj starám. Oni to vnímají a jsou vděční, když vidí, že nám nejsou lhostejní.

Aneta: Tato práce mě baví, protože můžu pomáhat. Je to mé životní poslání. Jsem ráda, když mohu pomoci druhým, protože právě to mě hřeje u srdce.

Ředitelka Střední zdravotnické školy v Šumperku, Mgr. Zuzana Gondová, není ve své funkci rozhodně žádným nováčkem. Školu v nouzovém stavu ale ještě nikdy neřídila. Tato situace ji ani ve snu nenapadla. Vypořádat se s ní, za pomoci svých kolegů, snaží nejlépe, jak dokáže.

Jak jste si vy sama a vaše škola poradili? Jsou věci, na které máme návod, ale tohle?

Já dodnes nemám sama v sobě vše k této problematice urovnané. Co se týká školy, snažili jsme se to zvládnout co nejlépe. V loňském školním roce jsme se ze dne na den dostali do distančního vzdělávání. Zpočátku to bylo pro nás úplně nové, ale postupně jsme se v této oblasti zorientovali a začali fungovat. Myslím, že i všichni žáci to zvládali na výbornou. V aktuálním školním roce jsme s přípravou na on-line výuku začali již v průběhu měsíce srpna. Nic jsme

Mgr. Zuzana Gondová

nepodcenili a věříme, že to taky zvládneme.

Co vaši studenti a učitelé? Jakou máte zpětnou vazbu? Jak zvládají on-line výuku?

Žáci i učitelé pracují podle stanoveného rozvrhu a až na výjimky nám to hezky šlape. Pracujeme přes Google učebnu. Každé pondělí s kolegy pravidelně řešíme nedostatky nebo problémy některých žáků, buď přímo ve škole, nebo přes video konferenci.

Myslíte, že lze tak velkou prodlevu v učivu dohnat? Pokud ano, jak?

V teoretických předmětech to snad zvládneme, ale v těch

praktických si už nejsem tak jistá. I když se maximálně snažíme praktickou výuku realizovat, vzhledem k tomu, že nám teď byla znovu z nařízení vlády povolena. V červnu jsme pro třetí ročníky naplánovali tři týdny odborné praxe z původních pěti, kterou třetáci mívají. Měli jsme téměř stoprocentní docházku, žáci se do praxe moc těšili a na pracovištích zastáli obrovský kus práce. Přesto pořád věřím, že se co nejdříve zase do škol vrátíme a vše bude jako dřív.

Jak se staví rodiče žáků 4. ročníků k pracovní povinnosti k zajištění poskytování zdravotních služeb?

V této oblasti nemáme žádný problém, rodiče situaci pochopili. Všechny žáky máme jak v Nemocnici Šumperk, tak i v Jeseníku a v Zábřehu.

Na co se těšíte nejvíc? Zpátky do školy?

Určitě si přeji, abychom co nejdříve mohli učit tak, jak jsme zvyklí. Myslím, že mohu říci i za kolegy, že se do školy těší nejen oni, ale i naši žáci. Sociální kontakty postrádáme jak v pracovním, tak v osobním životě.

Změnila vás tato kovidová doba?

Toto je velmi těžká otázka. Určitě mě změnila ve vztahu k péči nejen o své vlastní zdraví, ale především v péči o zdraví celé mé rodiny. Tato doba také ukázala charakter lidí. V těžké situaci jsem zjistila, na koho se můžu obrátit s prosbou o pomoc a kdo se ke mně naopak otočí zády.

AKTUALITY

POZITIVNĚ NALADĚN, COVID-NEGATIVNÍ MIKULÁŠ

Studenti Střední zdravotnické školy v Šumperku mají nejen pracovní povinnost, ale i tu mikulášskou. Ani letos nezapomněli

potěšit děti svou návštěvou. Děkujeme vám a Olomouckému závodu Zora za hromadu sladkostí, které jste nám darovali.

DAROVÁNÍM „COVIDÍ“ PLAZMY MŮŽETE ZACHRÁNIT ŽIVOT...

Hematologicko-transfuzní oddělení Nemocnice Šumperk má za úkol mimo jiné zásobovat krví a krevní plazmou oddělení nemocnice v případě lékařských zákroků, při nichž je to nutné a pro pacienta život zachraňující. Druhá vlna pandemie, která způsobuje onemocnění COVID-19, změnila provoz nejen mnohých oddělení, ale celé nemocnice. Jak zasáhla práci týmu, jenž se stará o to, aby zásoby transfuzních přípravků byly v naší nemocnici dostatečné, se ptáme MUDr. Marie Urbánkové, primářky oddělení.

Paní primářko, můžete nás na úvod seznámit s rozsahem úkolů, které plní vaše oddělení za „mírových podmínek“? Pokud se jedná o transfuzní část našeho oddělení, odebíráme plazmu, která se využívá k léčbě pacientů naší nemocnice. Odebraná plazma projde tzv. karanténou a pak je připravena k použití. To je klinická plazma. Část plazmy se také zpracovává na výrobu krevních derivátů, tedy léčivých přípravků, jež se podávají pacientům s poruchou krevní srážlivosti i u jiných klinicky závažných stavů. Naše pracoviště také zprostředkuje, v případě jejich zájmu, zápis našich dárců do registru dárců kostní dřeně. Zde úzce spolupracujeme s Fakultní nemocnicí Olomouc.

Často můžeme slyšet „zaručené zprávy“, co se děje s plazmou, kterou odebereme dárcům v naší nemocnici. Můžete nás stručně seznámit s její cestou od žíly dárce až po její použití?

Plazma se odebírá na přístroji metodou tzv. plazmaferézy. Krev putuje ze žíly dárce do separátoru se speciální odstředivkou, kde se odděluje plazma od bílých a červených krvinek. Plazma se ukládá do plastového vaku a krvinky se vrací zpět do oběhu dárce. Po odběru se plazma ihned zmrazí. Využití plazmy je vždy ve prospěch pacienta, ať již v podobě klinické plazmy, jež se podává pacientovi přímo, nebo v podobě krevních derivátů, tedy léků, jak jsem již zmínila v předchozí otázce.

MUDr. Marie Urbánková

Od příštího roku bude možné darovat v naší nemocnici také tzv. plnou krev k využití pacientům naší nemocnice. Je cesta krve podobná jako u plazmy, nebo se v něčem liší?

Ano, odběr krve (používáme výraz plné krve) je odlišný. Krev se odebírá také ze žíly dárce do vaku s protisrážlivým roztokem a teprve potom se na speciálním přístroji rozdělí na koncentrát červených krvinek, a doprovodným produktem je plazma. V tomto případě se odebírá menší množství krve, protože zpět do oběhu dárce se žádná složka krve nevrací. Červené krvinky se uchovávají v chladu a podávají se pacientům podle krevních skupin. Plazma potom putuje k dalšímu zpracování.

Je darování plazmy a krve bezpečné? Máte nějaký vzkaz pro zájemce, kteří by se chtěli stát novými dárci?

V současné době je darování krve i plazmy naprosto bezpečné. Veškerý materiál je zásadně na jedno použití a riziko přenosu jakékoli infekce na dárce je nulové. Mnozí lidé se nestanou dárci, protože se obávají vpichu jehly. Mohu všechny ubezpečit, že dárce ucítí jen malé píchnutí na počátku odběru, v průběhu odběru necítí žádnou bolest. Celou dobu jste pod dohledem zkušené zdravotní sestry. Proces je možné v případě jakéhokoliv nekomfortního pocitu přerušit. A hlavně, pocit po darování krve nebo plazmy, kdy víte, že jste někomu pomohli, za to malé píchnutí jednoznačně stojí.

Podmínky práce v celé nemocnici se pod nápor „druhé vlny“ pacientů s diagnózou COVID-19 zcela změnil. Jak tato nová skutečnost změnila práci vašeho oddělení? Jak je to s dárci plazmy, kteří již koronavirus úspěšně překonali?

Částečně jsme museli omezit odběr klasických dárců plazmy tak, abychom získali prostor pro nabírání plazmy od dárců, kteří prodělali COVID-19. V jejich krvi se po prodělání nemoci vytvářejí protilátky, jež mohou v léčbě pomoci. To je v současné

době velmi důležité. Některým pacientům s onemocněním jsme již v naší nemocnici plazmu s protilátkami podali a jejich stav se zlepšil. Přesné studie pro tuto metodu ještě nebyly publikovány, ale podle zkušeností mnoha odborníků z českých i světových klinik je zřejmé, že se tímto způsobem dá pacientům pomoci. Proto bychom rádi vyzvali spoluobčany, kteří COVID-19 prodělali a jsou již několik týdnů po vyléčení, aby se přihlásili a svou plazmou přispěli k záchraně pacientů s těžším průběhem nemoci. Bohužel, plazmu s protilátkami nemohou darovat ženy, jež prodělaly graviditu. Ostatní se mohou objednat na níže uvedených kontaktech.

Každé oddělení naší nemocnice je velmi závislé na souhrě celého týmu, vzájemné pomoci a spolupráci, která pak vytváří příjemnou atmosféru pro pacienty a v případě vašeho oddělení také pro dárce krevních derivátů. Jak byste hodnotila práci vašeho týmu?

... STEJNĚ JAKO VLADIMÍR LOZYŇSKÝJ

Proč jste se k darování plazmy rozhodl?

V době, kdy jsem měl COVID-19 čerstvě za sebou, jsem v médiích postřehl, že plazma od těch, kteří koronavirus prodělali, může zachránit ty s těžkým průběhem nemoci. O darování krevní plazmy jsem tak začal vážně uvažovat. Shodou okolností mě ve stejný čas s prosbou o darování plazmy oslovil Fotbalový klub Šumperk, kde jsem již léta trenérem mládeže. Neváhal jsem a ještě ten den se objednal k odběru do naší nemocnice. Začátkem listopadu oslavila moje matka 70. narozeniny a přiznávám, že jsem to dělal vlastně pro ni.

Zajímá nás, jak jste koronavirus zvládnul?

Jako první byla z naší rodiny nemocná manželka, která ztratila čich a chuť. Po pěti dnech, ačkoli jsme byli s dětmi bez příznaků, jsme šli všichni na testy. Jak myslíte, že to dopadlo? Byli jsme pozitivní. Následovala karanténa, což teda není nic příjemného. Musíte si zařídit někoho, kdo vám nakoupí a vyřídí všechny ostatní záležitosti, když vy sami se nemůžete hnout z domu. Když ale vidím, jaký průběh nemoc může mít, jsem rád, že to má rodina přešla téměř bez ztráty kytičky. Na jaře jsem se domníval, že díky mému zaměstnání policisty, kdy jsem stejně jako ostatní složky

Mám velké štěstí, že mohu pracovat s velmi kvalitním týmem, jenž má dlouholeté zkušenosti v tomto oboru. Nejde přitom jenom o odborné kvality, ale také o lidský přístup, který vytváří příjemnou atmosféru. Mnozí dárci k nám chodí právě z důvodů celkové pohody, někteří dokonce říkají, že si jdou k nám odpočinout.

Jaká jsou pravidla pro podání plazmy s protilátkami? Je vhodná pro každého? Podle čeho se řídí množství protilátek po prodělaném onemocnění koronavirem?

Indikaci k podání plazmy řešíme individuálně u každého pacienta s jeho ošetřujícím lékařem. Většinou plazmu s protilátkami podáváme pacientům se středně těžkým nebo těžkým průběhem onemocnění. Čím dříve se plazma od prvních příznaků podá, tím lépe. Úroveň vytvořených protilátek konkrétního dárce zjistíme po odběru a podrobném rozboru vzorku.

integrovaného záchraného systému v první linii a polovina mých kolegů onemocněla, prodělám koronavirus mnohem dříve. Omyl, přišlo to až teď v druhé podzimní vlně.

Jak se po odběru cítíte a co byste vzkázal lidem?

Věřím, že možnost přispět darováním plazmy k záchraně lidského života nás dokáže v těchto nelehkých časech spojit. Podaří se nám tak společně pomoci co nejvíce těm, kteří na to neúprosně čekají a „covidí“ plazma je možná jejich poslední nadějí na uzdravení. Lidem bych vzkázal, aby se odběru vůbec nebáli. Naopak, aby si řekli, že darování krevní plazmy je dobrým skutkem. Stačí se rozhodnout, objednat se a udělat si pár minut čas. Personál se o vás postará a věnuje vám tu nejlepší péči. Tím bych chtěl poděkovat všem z plazmaferetického centra Nemocnice Šumperk za jejich profesionální přístup. Pevně věřím, že tato situace brzo skončí a všichni se co nejdříve zapojíme do normálního života, i když ten restart pro mnohé nebude jednoduchý.

Krevní plazmu můžete darovat i vy! Objednejte se na telefonu 800 500 005 nebo 602 670 326, případně napište na e-mail hto@nemocnicesumperk.cz.

Vladimír Lozyňskýj se svou matkou

návštěva vadila a naopak vítají, že si mají možnost s někým popovídat. „Vy to budete někam psát?“ ptá se nás sedmdesátiletá Jaroslava Pazderová z Palonína, když se jí představíme jako redakční rada Magazínu Nemocnice Šumperk. S kladnou odpovědí se tedy ještě víc rozpovídá. „Hlavně tam napište, že šumperská nemocnice je nejlepší. Bez pomoci lékařů a sester bych se doma určitě sama nevyléčila. Tady se o mě vzorně starají. Jak z odborného hlediska, tak lidsky. Jsem ráda, že ležím právě tady. Každou hodinu mě tady kontrolují, dávají mi kyslík i infuzi,“ popisuje drobná sympatická žena se vzkazem, že koronavirus rozhodně není žádná chřipčka, jak se o tom mnozí, mnohdy i známí lidé vyjadřují. „Já jsem čiperná žena. Měla jsem i rakovinu prsu, takže mě jen tak něco neskolí. Ale tahle nemoc mi dává zabrat,“ dodává.

Přestože je péče o pacienty náročná, panuje na oddělení dobrá nálada. Jedním ze zdravotníků, jenž se o pacienty stará, je i Marcel Holomek. Na oddělení zatím působí jen krátce, ale přiznává, že péče o pacienty je kvůli ochranným pomůckám náročná. „Je v tom opravdu horko. Ta práce je samozřejmě i psychicky náročnější. Neustále musíte myslet na to, abyste kvůli potenciální naze nic nepodcenili. A i péče o pacienty zde je trochu jiná, než na běžných standardních odděleních. Ale na druhou stranu jsme tady skvělý kolektiv a s dobrým týmem se dá nakonec zvládnout všechno,“ dodává optimisticky mladý muž. Na otázku, co by vzkázal lidem, kteří se o koronaviru vyjadřují

CHŘIPEČKA? POJĎTE SI TO K NÁM ZKUSIT!

V nemocnicích přibývá pacientů s covidem. Aktuálně jich v celé zemi leží přes šest tisíc. Péče o ně je pro lékaře i ostatní zdravotníky náročná. Už jenom proto, že se o pacienty musejí starat v ochranných pomůckách. Své by o tom mohl vyprávět personál naší nemocnice, která s příchodem druhé vlny pandemie otevřela na konci září provizorní infekční oddělení. Prvních dvacet lůžek se zaplnilo poměrně rychle, a tak jsme museli postupně navyšovat kapacitu oddělení, a to hned čtyřikrát. „Aktuálně máme na našem provizorním infekčním oddělení padesát lůžek. Na oddělení anestezie, resuscitace a intenzivní péče pak máme dalších deset lůžek pro pacienty s těžkým průběhem onemocnění. Lůžka máme zaplněna asi z osmdesáti procent,“ popisuje lékařský náměstek šumperské nemocnice Josef Číkl, jenž nás při návštěvě dočasného infekčního pracoviště, které vzniklo namísto sociálního úseku, doprovází. Ještě než na oddělení vstoupíme, musíme se převléknout a vybavit potřebnými ochrannými pomůckami. Šatna se nachází o patro výš a dostaneme se do ní speciálním výtahem určeným výhradně pro personál covidové jednotky. Na čistou zdravotnickou halenu a kalhoty navlékáme ještě plášť. Nezbytnou součástí výbavy jsou také respirátor a rukavice, jež si pro jistotu po vzoru doktora Číkla dvakrát oblepíme lepicí páskou.

Při vstupu na oddělení ještě vyfasujeme vydezinfikované brýle a štít. Nejsme v tom ještě ani deset minut a už cítíme, že nám začíná být pořádně horko... Klobouk dolů před všemi lékaři a zdravotníky, kteří se střídavě v tomto „pekelném“ oděvu starají o pacienty i dvanáct hodin. Vcházíme do prvního pokoje, v němž leží dvě pacientky. Obě se okamžitě začnou usmívat a komunikovat. Nevypadá to, že by jim nečekaná

jako o normální „chřipce“, má jasnou odpověď. „Ať si to každý přijde zkusit... může pracovat tady s námi, a uvidí, jak taková „chřipčka“ dokáže s lidmi zamávat. Na druhou stranu mám pro ně asi i určité pochopení. V dnešní informační smršti a na sociálních sítích, kde se objevuje i řada dezinformací, se lidé přestávají orientovat, čemu vlastně mají věřit,“ dodává Marcel Holomek.

Na oddělení u pacientů s covidem také pomáhají studenti a studentky šumerské střední zdravotnické školy. Je mezi nimi i Petra Kimmerová ze čtvrtého ročníku, která

má směnu zrovna v době naší „návštěvy“. Přiznává, že je pro ni dost obtížné skloubit studium a přípravu na maturitu společně s prací pro nemocnici, ale zároveň to vnímá jako neocenitelnou zkušenost. „V důsledku koronavirové pandemie a pracovní povinnosti se dostanu už nyní k mnoha zajímavým věcem než v rámci běžné praxe,“ hledá mladá dívka na současnou situaci alespoň nějaká pozitiva. Před odchodem z oddělení ještě zvládneme pořídit společnou týmovou fotku, z níž je okamžitě vidět, že Marcel Holomek při zmínce o skvělém kolektivu opravdu nijak nepřeháněl.

Děkujeme...

Společnost BTL zdravotnická technika, a.s. nám darovala pět přenosných plicních ventilátorů určených pro pacienty v kritickém stavu.

OTEVŘELI JSME PŮJČOVNU ZDRAVOTNICKÝCH POMŮCEK

V areálu Nemocnice Šumperk jsme nově otevřeli půjčovnu zdravotnických pomůcek.

V životě jsou situace, kdy potřebujete pečovat o své blízké a chybí vám k tomu nezbytné vybavení, ať už na delší, nebo přechodnou dobu. Může se stát, že jste po úraze nebo operaci, potřebujete pomoci s návratem do normálního života a chybějí vám pomůcky pro rehabilitaci.

Tato situace nastane v okamžiku propuštění pacienta do domácí péče, kdy vyřízení poukazu na zdravotnické pomůcky může trvat déle, než je akutně třeba.

Proto jsme pro vás prostřednictvím společnosti MAPO medical s.r.o. otevřeli v naší nemocnici půjčovnu zdravotnických pomůcek, která nabízí k zapůjčení mechanické vozíky, chodítka, hrazdy k lůžkům, pomůcky do koupelny a na WC. K pronájmu jsou rovněž elektrická polohovací lůžka, klasické matrace, matrace proti proleženinám a pro maminky jsou v nabídce praktické a mobilní postýlky MiMi. Pro úspěšnou rekonvalescenci po ortopedické operaci je možné si zapůjčit rehabilitační motorové dlahy společnosti KINETEC®.

Bližší informace získáte osobně ve výdejní a prodejny zdravotnických potřeb a v showroomu půjčovny si můžete nabízený sortiment prohlédnout. Zaškolený

personál vás seznámí s jednotlivými produkty. Další podrobnosti o produktech k zapůjčení můžete získat na www.mapomedical.cz a pro případné dotazy jsou vám k dispozici naši kolegové z půjčovny zdravotnických pomůcek.

CO VŠECHNO U NÁS NAJDETE:

- klozetová křesla
- mechanické vozíky
- sedačky do vany
- hrazdy k polohování
- nástavce na WC
- novorozenecké postýlky
- polohovací postele
- chodítka
- pasivní a aktivní matrace
- pohybové trenážery
- motodlahy (kolenní/kyčelní, ramenní, loketní, prstové/zápěstní, kotníkové)

Nerudova 640/41, 787 01 Šumperk
T: 583 335 202, E: vydejna@mapomedical.cz
www.mapomedical.cz

Provozní doba půjčovny: Po-Pá 8.00-12.00

Provozní doba výdejny a prodejny zdravotnických potřeb:
Po-Pá 7.30-15.30

MAPOmedical

PODPORA A LÉČBA KYSLÍKEM

Člověk jako organismus je tisíc a jeden procesů, které zajišťují chod a fungování těla. Mezi absolutně nepostradatelnou životní funkcí patří dýchání. Je to velice složitý mechanismus sloužící k transportu a výměně plynů mezi okolím, plicemi a vnitřním prostředím lidského těla. Normální klidový dechový objem představuje asi 0,5 litru vzduchu při frekvenci 12 dechů za minutu. Lehce se dopočítáme, že klidový

minutový dechový objem je asi 6 litrů vzduchu za minutu. Díky těmto šesti litrům (v klidovém režimu) můžeme žít. Co se však stane, když tato automatická vlastnost každého z nás přestane fungovat?

Podle zdravotního stavu pacienta rozlišujeme tři základní druhy podpory a léčby kyslíkem.

High flow oxygenoterapie

Jedná se o vyšší podporu dýchání pro pacienty s těžším průběhem nemoci. Terapie spočívá v dodání velkého množství vzduchu s kyslíkem do dýchacích cest pacienta, což pomáhá k jejich pročištění a uvolnění samotného dýchání. Pacient je během terapie zcela při vědomí.

Jak již bylo zmíněno, standardní dechový objem je 5-6 litrů za minutu. Pacientům s diagnózou COVID-19 to však nemusí dostačovat, proto high flow dokáže vyprodukovat a dodat průtok až 50-60 litrů vzduchu za minutu, a to se zastoupením kyslíku 50-60 %. Terapie je aplikována za pomoci kyslíkových brýlí.

Umělá plicní ventilace

Umělá plicní ventilace je určena pacientům s mnohem závažnějším zdravotním stavem. Pacientům, kterým již selhávají životní funkce, v tomto případě dýchání, a jsou přímo ohroženi na životě. Jde tedy o záchranu jejich života. Pacienti bývají zpravidla intubováni a přístroj jim buď s dýcháním pomáhá dodat dostatečné množství vzduchu a kyslíku do organismu, nebo za ně přímo dýchá, což platí u pacientů v bezvědomí či záměrně uvedených do umělého spánku. Podpora může být krátkodobá i dlouhodobá po dobu trvání vážné ventilační či oxygenační poruchy.

Oxygenátor

Standardně je kyslík veden k lůžku pacienta pomocí centrálního rozvodu. Avšak neustálé navyšování počtu lůžek pro pacienty s diagnózou COVID-19 nás přivedlo k nákupu další zdravotnické techniky. Abychom pokryli vyšší potřebu lůžek s kyslíkem, pořídili jsme patnáct mobilních oxygenátorů. Ty umějí vyrobit kyslík z atmosférického vzduchu. Vzduch kolem nás obvykle obsahuje 21 % kyslíku, zbytek je ve většině případů dusík. Oxygenátory odstraňují dusík a produkují tak vzduch s 87-95 % kyslíku. Dokážou vyrobit 5-6 litrů kyslíku za minutu.

Jsou určeny pro lůžka bez vývodu kyslíku nebo pro mobilní lůžka. Patnáct pacientů tak může být kdekoli napojeno na kyslíkový koncentrátor. Kyslík se aplikuje z přístroje pomocí kyslíkových brýlí nebo masky. Oxygenátor je spolehlivý, velmi tichý a personál oceňuje jeho jednoduché ovládání.

Z HISTORIE NEMOCNICE

ZA HODINU POHOTOVOSTI 60 HALÉŘŮ

„Krevní transfuze je proces, během kterého je do krevního oběhu příjemce vpravena krev nebo krevní složky od dárce. Samotný výraz pochází z řečtiny a je složen ze slov trans, znamenajícího přenos, a fúze, jejíž význam je spojení. „Krevní transfuzi je možné považovat za specifický případ transplantace orgánu.“ Tolik se dozvíme o definici transfuze z encyklopedie. Jak a kdy přišla lékařská věda na to, že je možné zachránit život díky krvi jiného člověka? Byla to dlouhá a trnitá cesta staletí, pojďme si ji ve stručnosti společně projít.

Významem krve pro lidský organismus se zabývali již v době antiky řeční filozofové a lékaři. Filozof **Aristoteles** věřil, že krví je ovlivněn temperament a charakter každého jedince a že v ní sídlí jeho emoce. Lékař **Galén** si byl vědom významu krve pro udržování rovnováhy v těle a pro výživu jednotlivých orgánů. **Římané** pili krev mladých mužů a gladiátorů s pevnou vírou, že od nich získají jejich sílu a odvalu. Lékaři pak ve středověku používali k léčbě často **pouštění žilou** s přesvědčením, že odvádějí škodlivé látky z těla.

K vážnějším úvahám o nakládání s krví pro účely léčby se vrátili teprve lékaři na počátku osvícenství v 17. století. Na základě návaznosti na antické vědomosti věřili, že **krev rozhoduje o psychickém stavu člověka**. Snahu o manipulaci s krví jako léčebným prostředkem zaměřili právě tímto směrem. **První zmínka o pokusu přenést krev mezi dvěma zvířecími organizmy**, jež se spojil rourkou, pochází z Německa z roku 1615, další pokusy na slepicích jsou z Oxfordu z roku 1639. V roce 1666 se pokusil pařížský

lékař Claude Perrault o transfuzi mezi dvěma psy. Příjemce téměř okamžitě zemřel.

„Závody“ britských a francouzských lékařů pokračovaly dál. Dalším krokem byl logicky pokus na lidském organismu. **První experiment** se konal v Anglii s **přenosem jehněčí krve do žil mladého muže**, kterou provedl lékař Edmund King. Mladík pokus kupodivu přežil. Stejně tak jako o něco později šestnáctiletý hoch v Paříži, jemuž chirurg, anatom a královský lékař Jean Baptiste Denis převedl krev z jehněte. Zda muži přežili proto, že dostali minimální množství zvířecí krve, nebo jim lékaři přestali pouštět žilou, není známo. Povzbuzen těmito „úspěchy“ použil Denis pro příštího pacienta krev z mladého telete. Kupodivu ani tento

pacient po transfuzi nezemřel. Tragédie se stala až při dalším „pokusu“ o vyléčení psychického stavu pacienta, kdy po trojnásobné transfuzi telecí krve pacient skončil. Následně pokusy o transfuzi zakázal v roce 1675 papež a v roce 1678 i anglický parlament.

Další výzkumy se objevují až na počátku 19. století, kdy Angličan **James Blundell** jako chirurg a porodník zachránil transfuzí lidské krve život mnoha rodičkám, kterým hrozilo vykrvácení. Neměl ještě znalosti o krevních skupinách, ale byl opatrný a při zhoršení stavu příjemce ihned transfuzi přerušil. Zlepšil technické vybavení a prosazoval přenos krve pouze z člověka na člověka. Jeden ze zásadních objevů učinil v roce 1875 německý fyziolog **Leonard Landois**. Všiml si, že při smíchání některých druhů krve se rozkládají červené krvinky, což je pro příjemce smrtelně nebezpečné. Na jeho výzkumy navázal rakouský lékař **Karl Landsteiner**. Zjistil, že při smíchání některých kombinací lidské krve dochází ke shlukování krvinek, zatímco při některých kombinacích k této reakci nedochází. Od tohoto zjištění byl již jen krok ke klasifikaci krevních skupin a popisu reakcí při jejich smíchání. Svůj objev publikoval v roce 1901. Souběžně pracoval na výzkumu krevních skupin český psychiatr **Jan Janský**, jenž se zasloužil především o objevení čtvrté nejvýznamnější skupiny. Oba lékaři o sobě navzájem nevěděli. Podobný objev ve stejné době učinilo několik dalších vědců, což vedlo později ke sporům o prvenství.

Ve třicátých letech 20. století pak dostaly krevní skupiny dnešní názvy A, B, AB, O. Jan Janský byl v roce 1921 americkou lékařskou komisí uznán jako **objevitel krevních skupin**, Landsteiner pak obdržel za své výzkumy v roce 1930 Nobelovu cenu a následně objevil v roce 1937 ve spolupráci s kolegou Alexandrem S. Wienerem **Rh (Rhesus) faktor plus a minus**, které se pojí ke každé krevní skupině, čímž otevřel definitivně cestu k bezpečnému přenosu krve

z organismu jednoho člověka do krevního oběhu jiného jedince. Mezitím bylo vyřešeno také **skladování krve** a její **konzervace** na dobu několika dnů až týdnů. To zachránilo tisíce životů již v průběhu občanské války ve Španělsku a další desítky tisíc v průběhu II. světové války.

Jak se metoda transfuze krve rozvíjela v mírových podmínkách po konci války u nás, vypráví primářka hematologicko-transfuzního oddělení MUDr. Marie Urbánková.

Vývoj oboru transfuzního lékařství od II. světové války do současnosti byl opravdu bouřlivý i v našich zemích. K organizaci a rozvoji transfuzní služby v tehdejší Československu přispěl rozhodující měrou lékař světového formátu, mikrobiolog a epidemiolog prof. MUDr. Karel Raška. Prosadil zavedení diagnostiky Rh faktoru a jako první v Evropě prováděl krevní transfuze u novorozenců s hemolýzou (rozpadem červených krvinek). Paradoxem je, že byl v době normalizace v roce 1970 šikanován a odeslán do důchodu komunistickým ministrem zdravotnictví bez nároku na penzi. K dovršení této normalizační ostudy mu byla v roce 1984 ve Velké Británii udělena Královskou lékařskou společností prestižní Jennerova medaile.

Ve světě byly postupně objevovány další antigenní systémy červených krvinek. Bylo to velmi důležité pro příjemce transfuze. Antigeny totiž mohou vyvolat u člověka, který dostane cizí krev, nežádoucí obranné reakce. Postupným zpřesňováním se od původních tří až čtyř krevních skupin dospělo ke 250 krevním skupinám, jež je možno zařadit do 23 antigenních systémů.

Od 50. let minulého století se krev dárců vyšetřovala na přítomnost syfilidy, od 70. let na žloutenku typu B, v 80. letech na HIV a od 90. let také na žloutenku typu C. To vše pro bezpečnost a ochranu zdraví příjemců darované krve nebo plazmy.

přelom 60. a 70. let

Významným procesem prošla také technologie odběru krve a plazmy od dárců. V počátcích se krev odebírala do skleněných lahví s pryžovými zátkami, do kterých se vpichovala jehla. Od 90. let minulého století se používají uzavřené plastové vaky. V současnosti je celý cyklus darování zabezpečen vyspělou přístrojovou technikou tak, aby byla co nejvíce vyloučena možnost přenosu infekce při darování. Současně bylo také použito plné krve nahrazeno používáním jednotlivých krevních složek a krevních derivátů, tedy léků vyrobených metodami farmaceutického průmyslu z krevní plazmy. Během let se rovněž díky konzervačním roztokům prodlužovala doba skladování červených krvinek až na současné čtyřicet dva dny, což nám umožňuje mnohem efektivnější nakládání s darovanou krví.

O vzpomínku na samotné počátky šumperské „tranfuzky“ jsme požádali jednu z prvních pracovnic. Paní Marie Straková nazvala své vzpomínání příznačně „Střípky z historie“.

V roce 1952 ministerstvo zdravotnictví oficiálně zřídilo centrální transfuzní službu v Praze. Současně se zřizovaly transfuzní služby i ve všech tehdejších krajích, v následujícím roce pak byly zřizovány i v jednotlivých okresech. Šumperská „transfuzka“ byla první v kraji a jednou z prvních na Moravě i v Čechách.

Transfuzní služba v Šumperku se zrodila v přízemním bytě prvorepublikové vily na stávající adrese Boženy Němcové 22. V roce 1953 byla pro podmínky transfuzní služby vyčleněna jedna bytová jednotka a následně zahájena její přestavba.

Prvním vedoucím lékařem byl ustanoven MUDr. Petr Totín. První sestra (autorka vzpomínek Marie Straková) se tam dostala na tzv. umístěnkou po maturitě na střední zdravotní škole v Šumperku. Biochemická a hematologická vyšetření krve pro jednotlivá oddělení se tehdy prováděla na odděleních chirurgie, interny nebo porodnice šumperské nemocnice.

Po ukončení rekonstrukce byl v roce 1954 zahájen provoz. Začalo vyšetřování dárců a odběry krve. S odběry krve pomáhali s pomocnými pracemi dobrovolníci z Červeného kříže. Při zahájení byla transfuzní služba personálně zajištěna jedním lékařem, kterým byl již zmíněný Petr

Totín, třemi kvalifikovanými zdravotními sestrami, dvěma laboranty, dvěma pomocnými pracovníky a jednou administrativní pracovnící. Veškeré přístrojové vybavení tvořily v té době dva mikroskopy.

V dalších letech byla kromě odběrů zahájena také ambulantní péče o hematologické pacienty.

V letech 1955 až 1956 se začala řešit možnost další přístavby, aby se mohl laboratorní provoz rozšířit. Po ukončení přístavby byly na odděleních nemocnice zrušeny laboratoře a na transfuzní službě se začaly sloužit pohotovostní služby, na nichž se mimo jiné zajišťovala i biochemie. Vyšetřovalo se rovněž pro nemocnici v Červené Vodě. Transfuze a odběry se prováděly v rámci služeb i na porodním oddělení v Zábřehu.

Z dnešního hlediska je zajímavé vzpomenout na způsob organizace a také ohodnocení víkendových služeb po odbourání pracovních sobot po roce 1968. Pracovník, který přišel na běžnou směnu v pátek, sloužil ještě pohotovostní službu v sobotu a v neděli, následně pokračoval směnou v pondělí a teprve po jejím skončení odcházel domů. Jedna hodina pohotovostní služby byla oceněna 0,60 Kčs.

Personálně byla v tomto období transfuzní služba zajištěna i nadále pouze jedním stálým lékařem, primářem. Při vyšetřování dárců ale vypomáhali rovněž lékaři z interního oddělení. Vyšetření zahrnovalo měření tlaku, teploty, krevního obrazu atd. Přibýlo dalších šest laborantů a jedna sestra.

Po přístavbě se od roku 1957 prováděly na transfuzní službě klasické odběry krve (kdy se získala tzv. plná krev). Z odebrané krve se provádělo odsání plazmy (tzv. nativní plazma, která měla expiraci až rok), zbytek po odsání plazmy – tzv. erytromasa měla expiraci 3 týdny. Dále probíhala veškerá hematologická a koagulační vyšetření. Přibýlo i nové přístrojové vybavení, především také tzv. komorová lednice k uskladnění krve ve správné teplotě.

Několik perliček závěrem

V pozdějších letech se prováděly rovněž paternity, tedy určování otcovství pro soudní účely.

Dokud neměla „transfuzka“ dostatečné prostory, jezdili zaměstnanci do terénu vyšetřovat potenciální dárce a poté si je zvali na odběry. Jezdili za dárce třeba i do Mírova do hospody.

přibližně rok 1955-1956

přelom 60. a 70. let

přelom 60. a 70. let

Při jednom výjezdu do Libiny bylo místním rozhlasem vyhlášeno: „Krváci přijeli. Dostavte se k vyšetření do nemocnice v Libině.“

Bezpečnost práce na „transfuzce“ byla minimální a vše záleželo jen na opatrnosti personálu. Například sestry všechnu krev nasávaly ústy.

V odběrové dny, jež byly dva v týdnu, přicházelo zhruba kolem 35–40 dárců. Když bylo například potřeba získat konkrétní krevní skupinu, tak přišlo i 50 dárců za den. Zbylé dny se odebraná krev vyšetřovala a zpracovávala. Krev sloužila především pro účely šumperské nemocnice, ale poskytovala se i na porodní oddělení zábrežské nemocnice nebo do nemocnice v Červené Vodě, kde byly v té době chirurgie a interna.

Během působení pamětnice na transfuzní službě nikdy nedošlo k žádné nežádoucí reakci po transfuzi, výsledky byly vždy dobré. Bezpečnost transfuzí byla závislá na precizní práci personálu. Bylo důležité nic nespést a dodržovat stanovené předpisy, na to byl pan primář „pes“.

Při vyšetřování dárců se také například zjišťovalo, jestli nejsou pozitivní testy BWR (syfilis) nebo zda dárcé nemá jinou pohlavní chorobu.

Dárce musel být prakticky zdravý a dovršit 18 let. Nemohli darovat těhotné ženy nebo člověk s infekčním onemocněním. Nejvyšší věk byl maximálně 65 let.

Existovalo i placené dárcovství. Dárcům zadarmo se říkalo „čestní dárci“, po určitém množství odběrů mohli získat Jánského plaketu, kterou známe dodnes.

Krev se odbírala na lačno. Před odběrem dostal pacient jako občerstvení čaj, případně nějaký rohlík nebo suchar. Po odběru potom párky, kávu a později se dávalo i červené či bílé víno.

Důležité bylo vyšetřit krevní obraz. Ten se vyšetřoval pod mikroskopem, počítal se očima v tzv. Bürkerově komůrce. Toto speciální podložní sklíčko i další vybavení byly dováženy, jak jinak než ze západu.

V začátcích transfuzní služby se odbíralo vleže na lehátku. Sestry se před vstupem do odběrového boxu umývaly jako lékaři před operací a oblékaly na sebe sterilní pláště, roušky a čepice. Dárci měli pro zachování sterility tzv. plátěné punčochy, jež se zavazovaly až nad kolena, poté dostali plášť se šňůrkami vzadu, přímo v boxu pak obdrželi ještě sterilní rukávnik. Na hlavě měli kukly (viz foto z kroniky). U odběrů v boxu byly dvě sestry a lékař. Jedna sestra byla vždy sterilní, druhá nesterilní. Nesterilní sestra prováděla dezinfekci dárce poté, co prostrčil ruku rukávy do boxu. Do půli předloktí ho „pomalovala“ dezinfekčním jódem.

Místnost, v níž ležel dárce, se nazývala ochoz a byla dezinfikována stejně jako box. V ochozu existovala i tzv. „mdlobárna“, což byl kout s lehátkem, kam byli ukládáni dárce, kteří „neustáli“ odběr.

POMŮCKA BEJSA, CISLER, DANIO, ETTICH, RSY, SVITKOV	ODVÁŽKA	NEMOCNÝ ČLOVĚK (HOVO- ROVĚ)		ITALSKÝ ANO	ZÁVAN VĚTRU		ANGL. POLOŽIT	OBČANSKÝ PRUKAZ (ZKR.)	VRCHOL HORY	TROUCHNI- VENÍ		NEJVYŠŠÍ VRCHOL FILIPÍN	KALEN- DÁRNÍ ZKR. PRO SOBOTU		HMYZO- ZRAVCI	OČIŠTĚN (VODOU)
RUSKÁ ŘEKA			MPZ SOMÁLSKA INIC. FYZIKA TESLY				ANGLICKÁ ZPĚVAČKA (PIXIE)				STAROŘÍM- SKÁ MINCE			KREVNÍ OBRAZ (ZKR.) HOSTINEC (ZAST.)		
AKVARIJNÍ RYBKA							VEŘEJNÁ VÝZVA POTIŽE				JÍDLO					
SONDA				INIC. NOSITELE NO ZALÉK Z ROKU 1977 CIRK				SLOVENSKÝ JMÉNO LATINSKÝ TĚMĚŘ					ČÁST ÚST ZAKVÍČENÍ VEPŘE			
WC			POHYB KYVADLA NEVOLNÍK				PSICE OPAKO- VANÝ ZÁPOR				VYUČOVAT DRŽADLA KALHOT					
1. DÍL TAJENKY															ELEMEN- TÁRNÍ ČÁSTICE	INIC. PIANISTY VÍKLICKÉHO
	MĚRNÁ JEDNOTKA PRO MNOŽSTVÍ (ZKR.)	100 M2 KRÁTKÁ POZNÁMKA			ANGL. NULA BÍLE ZBARVENÍ					MPZ NIZO- ZEMSKA POHYB NA ŠACHOV- NÍCI			BÝVALÝ JAPONSKÝ PREMIER LINKA DŮ- VĚRY (ZKR.)			
ZKR. RUSKÉ VÝZVĚDNÉ SLUŽBY				DOBŘE (Z LATINY) POUZDRA NA PSACÍ POTŘEBY					TAHIL ZJIŠTĚNÍ					AKADEMIE VĚD (ZKR.) FILMOVÝ MIMO- ZEMŠTAN		
KÓD SIERRY LEONE			ÚSILÍ MALÉ DÍTĚ					PŘEDLOŽKA PRO- STŘEDNIC- TIVÍM (NÁREČNĚ)			NĚMECKÝ ČLEN URČITÝ AROMATICKÁ ROSTLINA					TÝKAJÍCÍ SE PSA
	UŠLECHTILÁ ŽELEZA PIANISSIMO (HUD. ZKR.)						ARABSKÝ VELITEL ANGL. NÁCTILETÍ						DRUH ZNAČKA KOSMETIKY			
DOPIS						MEZINÁ- RODNÍ KÓD TOKELAU ABORTUS				HNĚDÁ BARVA STRANA TROJÚHEL- NIKU				LATINSKÝ KOST BALON		
TATÍNEK					VZDUŠNÉ (V HUDBĚ) EGYPTSKÁ PLOŠINA						TÝKAJÍCÍ SE ZIMY OKRUHY PUSOB- NOSTI					
	MODERNÍ TANEC	2. DÍL TAJENKY ANGL. TAKÉ													ROZSÁHLÁ EPICKÁ BÁSEŇ	KULOVITÉ BAKTERIE
STŘEDNÍ MUŽSKÉ HLASY									KUCHYŇ- SKÉ NÁČINÍ NUŽE							
POSLEDNÍ DEN V MĚSÍCI				CHUMÁČ ROSTLIN FRKNUTÍ				EVRO- PANKA MPZ TURECKA						OPAK PŘED PŘÍZNAČNÁ VLASTNOST		
MISTROV- STVÍ SVĚTA (ZKR.)			V DOBRÉ KONDICI BĚDA (Z LATINY)				PUCCINIHO OPERA JAPONSKÁ SPOLEČ- NICE						ŘEKA ANGL. RADIÁN			
HLADINA						KÓD ŘECKA TUHOST			CHEM. ZNAČKA NEONU NARYCHLO			LINIE (MN. Č.) DEN MAYSKÉHO KALENDÁŘE				
	ŘÍMSKÝ 1550	ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ (ZKR.) STOPA			INIC. HOKEJISTY ELIÁSE ROBERT (DOMÁCKÝ)			TU MÁŠ ZVRATNÉ ZÁJMENO			MYS MET				NÁŠ HEREC	ŽENSKÉ JMÉNO (8.4.)
BOHO- SLUŽBA				ANTILOPA RADOVAT SE						TRUBICE NA VODU VLÁKÉNKO						
0.1 L = 1 ..			3. DÍL TAJENKY KARETNÍ BARVA													
PRODEJNA MEDIKA- MENTŮ							MAĎARSKÉ SIDLO LOŮ (ZAST.)					ITALSKÁ TISKOVÁ AGENTURA (ZKR.) PRVNÍ ŽENA				
	PRÁZDNO DLOUHÉ VLNY (ZKR.)						ODĚV OSLOVENÍ PŘI VÝKANÍ				ALKENOL OPAD DO					NÁRODNÍ KNIHOVNA (ZKR.)
KANÓNY						ČÁST PARDUBIC							NOČNÍ VIDINA			
AUTEM SE DOSTAT DOVNITŘ						TĚŽKÁ STŘEVNÍ NEMOC			PROGRA- MOVACÍ JAZYK				TRKNUTÍ			

PŘIDEJTE SE
K NÁM!

NAŠI PERSONALISTÉ SLYŠÍ VŠECHNO!

AKTUÁLNĚ HLEDÁME UCHAZEČE PRO TYTO POZICE:

- instrumentář/ka • sanitář/ka CP • sanitář/ka ARIP
- zdravotní laborant • všeobecná sestra • dětská sestra

- Stabilní zaměstnavatel v regionu • Perspektiva dalšího odborného růstu • Jistota pro Vás i Vaši rodinu
- Smysluplné zaměstnání • Záruka kontinuálních investic do zaměstnanců i pracovního prostředí
- Podpora rovnováhy osobního a pracovního života • Ocenění „Human employer“ díky zajištění služby ELA
- Finanční i nefinanční benefity pro zaměstnance i jejich rodiny

Adresa a kontaktní informace

Nerudova 640/41, 787 01 Šumperk • T: 583 331 111 • E: info@nemocnicesumperk.cz

www.nemocnicesumperk.cz